

Aan de raad van de gemeente Lopik
Postbus 50
3410 CB LOPIK

VERZONDEN 22 DEC 2021

DATUM	21 december 2021	TEAM	BEI / IBT Financieel toezicht
NUMMER	823CF623	REFERENTIE	D. den Ouden
UW BRIEF VAN	10 november 2021	DOORKIESNUMMER	06 – 409 553 21
UW NUMMER		E-MAILADRES	David.den.Ouden@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2022

Geachte raad,

Wij hebben de door u vastgestelde begroting 2022 beoordeeld. In deze brief leest u onder welke vorm van toezicht uw gemeente in 2022 valt en wat dit inhoudt.

Bevindingen en beoordeling

U heeft de begroting 2022 en de jaarrekening 2020 van uw gemeente tijdig aan ons toegestuurd. Wij hebben beoordeeld of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. Wanneer de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming wordt hersteld en blijft. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2022: **Repressief toezicht***

Toetsingscriteria en beoordeling

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten) van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 31 maart 2021).

Uw begroting is in 2022 structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee is voldaan aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig.

In het meerjarenperspectief is dit structureel en reëel saldo niet meer in evenwicht. De meerjarenraming is van wezenlijk belang om inzicht te hebben in de financiële degelijkheid van uw gemeente. Op basis van voorliggende begroting komt deze financiële degelijkheid in het meerjarenperspectief in het geding. Wij vragen u hier komend jaar aandacht aan te besteden.

Daarnaast verzoeken wij u om ons onderstaande stukken toe te sturen om zo de financiële ontwikkelingen van uw gemeente te kunnen volgen:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling;
- de documenten uit de Planning en Controlcyclus, zoals de kadernota en de voor- en najaarsrapportage.

Duurzaam financieel meerjarenperspectief

Op 22 april van dit jaar, heeft u ons een reactie gestuurd op onze toezichtsbrief 2021. U gaat daarbij in op de door ons genoemde aandachtspunten. U informeert ons daarbij over uw keuze tot bestuurlijke opschaling en dat u op dit momenteel in een overgangsfase zit.

Het gevolg van deze mogelijke opschaling is dat u verwacht dat u in de nabije toekomst met minder personeel toe zult kunnen. Daarom wordt personeel vooralsnog niet (altijd) vervangen, maar ingehuurd. Deze inhuur is naar uw mening incidenteel en dekt u af met incidentele middelen.

Uw keuze om deze inhuur te oormerken als een incidentele last, zorgt ervoor dat hier naar uw mening geen structurele dekkingsmiddelen voor nodig zijn. Dit heeft geresulteerd in een structureel positief saldo voor jaarschijf 2022 in de presentatie van uw begroting.

Wij hebben begrip en waardering voor het traject waarin uw gemeente zich momenteel in bevindt. Echter, we vinden de keuzes die u maakt ten aanzien van het onderwerp incidenteel in deze begroting risicovol. Het beschouwen van 'inhuur' als zijnde incidenteel, zoals ook in de begroting 2021 is gebeurd, lijkt een terugkerend karakter te krijgen. De terugkerende onttrekking uit uw algemene reserve heeft een negatieve invloed op uw reservepositie.

De bestuurlijke opschaling is vooralsnog niet definitief. Wanneer de opschaling om redenen niet wordt gerealiseerd, komt de voorliggende begroting in een ander daglicht gestaan. Wij vragen u dan ook met klem om de incidentele posten opnieuw te beoordelen en daar waar toch sprake is van een structurele last te zorgen voor structurele dekking. Wij verwachten dat u hier komend jaar verder invulling aan geeft en, indien nodig, met aanvullende maatregelen komt om een structureel sluitende begroting en meerjarenraming te kunnen presenteren. Daarom zullen wij uw wethouder financiën graag snel uitnodigen, om de actuele financiële situatie en de genomen stappen tot een structureel sluitende begroting toe te lichten.

Naast bovenstaand punt, zijn uit de beoordeling van de begroting 2022 ook andere aandachts- en verbeterpunten naar voren gekomen. Deze worden hierop volgend verder uitgewerkt.

Aandachts- en verbeterpunten

Wij hebben ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht gevormd met behulp van de in het GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u korthedshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

- **Bepaling structureel en reëel begrotingsevenwicht**

Uw gemeente voert structurele taken uit en u raamt daarvoor structurele baten en lasten in uw begroting. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten structureel is en welk deel incidenteel is. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering. Deze uitzonderingen moeten daarom limitatief in het verplicht voorgeschreven overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen.

U heeft dit verplichte meerjarige overzicht (artikel 19 BBV) in uw begroting opgenomen. Er ontbreekt echter relevante detailinformatie in het overzicht. U saldeert de lasten en baten, zodat deze niet separaat zijn meegenomen in het overzicht. Wij verzoeken u de incidentele baten en lasten, maar ook de incidentele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves in uw volgende begroting te specificeren.

Daarnaast blijkt de definitie van wat incidenteel is en wat structureel is niet altijd scherp te maken. Wij adviseren u daarom om hierover beleid vast te stellen. Dit kan helderheid bieden bij het opstellen van uw overzicht van

incidentele baten en lasten en de daarbij behorende toelichting. Daarnaast vragen wij uw aandacht voor het overzicht van structurele mutaties van de reserves.

- **Stelpost jeugdzorg**

Op 18 mei jl. heeft de Commissie van Wijzen uitspraak gedaan en advies gegeven over het geschil tussen Rijk en gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Het Rijk heeft besloten in 2022 € 1,314 miljard extra beschikbaar te stellen voor de tekorten bij gemeenten vanwege de jeugdzorg. In lijn met de voorgaande jaren kunt u het gemeentelijk aandeel in de extra gelden oormerken als structureel dekkingsmiddel. Voor de jaren vanaf 2023 is er nog onzekerheid over de (omvang van de) extra middelen voor de jeugdzorg. Een nieuw kabinet zal hierover moeten besluiten. In afwachting van de besluitvorming staan wij toe in uw begroting voor de jaarschijven 2023 tot en met 2025 een structurele stelpost te ramen. De omvang van deze stelpost is maximaal 75% van de bedragen uit de Hervormingsagenda Jeugd.

U hebt de stelpost niet benoemd als risico in de risicoparagraaf en laten meewegen in de berekening van het noodzakelijke weerstandsvermogen. Wij adviseren u dringend om dit risico voor de komende periode mee te nemen in uw paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld in de jaarrekening 2021.

- **Kapitaalgoederen**

Dit jaar hebben we bij onze beoordeling van uw begroting extra aandacht geschonken aan de kwaliteit van de paragraaf "Onderhoud Kapitaalgoederen". In onze begrotingsrichtlijnenbrief van 31 maart 2021 hebben we een aantal bijzondere onderwerpen benoemd.

Inhoudelijk kan de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden verbeterd door in de begroting de geraamde budgetten voor onderhoud op te nemen en nadrukkelijker vooruit te kijken en een relatie te leggen met de uit te voeren werkzaamheden. Ook adviseren we u concreter aan te geven in hoeverre financiële middelen voor vervanging aanwezig zijn en in hoeverre de gevormde onderhoudsreserves toereikend zijn.

Bij de vorige toezichtbrief hebben wij u gewezen op het feit dat beheerplannen voor kapitaalgoederen geactualiseerd dienden te worden. Als richttermijn voor een actueel beheerplan wordt maximaal vijf jaar ten opzichte van het begrotingsjaar gehanteerd. De actualisatie van de beheerplannen zijn gedurende 2021 geactualiseerd en via een stelpost verwerkt in de begroting 2022. Wij worden graag geïnformeerd over de definitieve financiële consequenties van het actualiseren van de beheersplannen.

- **Realiteit van de ramingen ombuigingen en taakstellingen**

Ombuigingen en taakstellingen worden beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Dit betekent dat getoetst wordt of uw bezuinigingen en taakstellingen concreet onderbouwd zijn en op programmaniveau zijn ingevuld.

Vanuit de begroting 2021 heeft u besloten tot dekkingsmaatregelen. U heeft maatregelen opgenomen binnen het sociaal domein, oplopend naar € 500.000 in 2024. Wij hebben vastgesteld dat deze bezuinigingen en taakstellingen concreet en op programmaniveau zijn ingevuld. Wij hebben wel onze zorgen over de hardheid en haalbaarheid van de bezuinigingen binnen het sociaal domein. De omvang van de bezuinigingen speelt ook een rol, waardoor wij deze bezuiniging als een risico kwantificeren. Wij vragen u ons actief te informeren over de voortgang van het bezuinigingstraject en over eventuele ontwikkelingen die van negatieve invloed zijn op het financieel herstel.

Wij vragen u bij de volgende begroting en meerjarenraming met het voorgaande rekening te houden en te verwerken in uw stukken.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2022 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden. Daarnaast ontvangt uw wethouder financiën in het tweede kwartaal van 2022 een uitnodiging van ons om een toelichting te geven op de actuele financiële situatie van de gemeente. Dit als

opmaat voor onze monitoring hoe de gemeente aan de slag gaat met de gesignaleerde aandachts- en verbeterpunten.

Wenst u een uitgebreidere toelichting op onze bevindingen, of heeft u vragen over de financiële positie van uw gemeente? Neem dan contact op met David den Ouden.

Tenslotte

Wij willen ook stilstaan bij het financiële toekomstperspectief voor gemeenten. De aanhoudende onzekerheid over de te verwachten rijksmiddelen maakt het uitvoeren van uw taken geen gemakkelijke opgave. Wij realiseren ons dat ten eerste en blijven hier bij het Rijk aandacht voor vragen. Ook voor de komende jaren zijn gemeenten genoodzaakt moeilijke keuzes te maken. Wanneer u behoefte heeft om de financiële positie van uw gemeente met ons te bespreken, gaan wij hier graag met u het gesprek over aan. Neem zo nodig tijdig contact met ons op. Vanuit onze toezichthoudende rol volgen wij de financiële positie van onze gemeenten en informeren wij u over bijzondere ontwikkelingen rondom de gemeentefinanciën.

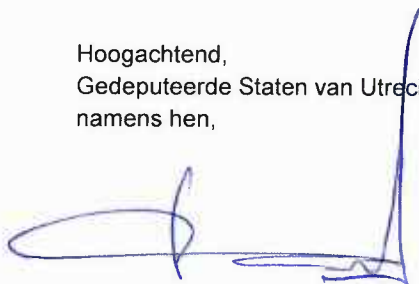
In maart vinden in alle Utrechtse gemeenten gemeenteraadsverkiezingen plaats. De financiële situatie van de gemeente krijgt ongetwijfeld een belangrijke plaats op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal meer dan ooit de aandacht vragen. Wij vragen u dan ook te bevorderen dat deze brief met onze aandachts- en verbeterpunten onder de aandacht van de nieuwe raden (en colleges) wordt gebracht. Zij kunnen hiermee dan rekening houden bij het opstellen van de begroting 2023.

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijk toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor op onze website: [interbestuurlijk toezicht](#). Deze brief wordt vanaf 1 maart 2022 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

R.C.L. Strijk
Gedeputeerde Financiën, Organisatie, Economie en Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS,
postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.